

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus
Tractatus de Prædestinatione, de Trinitate, de Angelis, & de homine

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. I. Existentia & convenientia prædestinationis breviter suadetur,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77146](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77146)

DISPUTATIO PRIMA.

DE EXISTENTIA ET ESSENTIA Prædestinationis.

§. 1.

Existencia & convenientia prædestinationis breviter suadetur.

NOMEN prædestinationis tripliciter usurpari solet. Primò in ampla quadam & larga significatione, pro decreto scilicet, prædefinitione, seu prædeterminatione æternæ cujuscunque rei à Deo efficiente in tempore. Sic eam accepere Dionysius de divinis nominibus, Author Hypognofticon libro 6. Iidorus libro 1. sententiarum cap. 18. Hieronymus super caput 1. ad Ephel. ubi ait, Prædestinatio est prædefinire. Et D. Augustinus tractatu 68. in Joannem, dicens: Deus fecit futura ea prædestinando. Et de prædestinatione Sancti. cap. 10. prædestinatione sua Deus ea præscivit quæ futuræ essent. Quam acceptionem, non stri-

B

Secundo usurpari solet prædestinatio, pro determinatione seu deputazione reproborum ad æternam supplicium. Sic Augustinus libro 15. de civitate cap. 1. Fulgentius libro ad Monimum cap. 17. 28. & 29. Prosper ad 10. & 11. objectionem Vincentianam, & Concilium Valentinum capite 3. ubi ait: Fidenter fatemur prædestinationem electorum ad vitam, & prædestinationem impiorum ad mortem. Cæterum hanc etiam acceptionem à proprietate significationis deficere, ex eo convincitur, quod punitio, seu æterna damnatio, non est finis rationalis creaturæ, quem prædestinatio respicere debet.

Tertiò prædestinatio cum omni proprietate sumitur, pro transmissione creaturæ intellectualis ad æternam beatitudinem: qualiter prædestinationis nomen, quotiescunque absolute profertur, accipiendum esse docent communiter Theologi, & de illa sic accepta disputant cum Magistro 101. dist. 40. & 41. & cum D. Thoma hic quæst. 21. De hac etiam eleganter differunt plures ex SS. Patribus, præsertim Augustinus in libris de prædestinatione Sanctorum, de dono perseverantiae, & de natura & gratia. Prosper contra Callicorem, & ad objectiones Gallorum. Fulgentius libro 1. ad Monimum, & Anselmus libro de concordia prædestinationis cum libero arbitrio.

ARTICULUS PRIMUS.

An homines prædestinentur à Deo?

Hæc difficultas in triplici sensu agitari potest. Primus est, an de facto sit ponenda in Deo hominum prædestinatio? Secundus, an illa fuerit Deo conveniens? Tertius, an supposito quòd aliqui homines salventur, necessarium fuerit illos à Deo prædestinari, & in vitam æternam, absolute & efficaci decreto præordinari? & in omnibus hæc solvenda.

Tom. 11.

ICO primò: Dari in Deo prædestinationem. Hæc conclusio certa & indubitata fide tenenda est, de ejus enim veritate à nemine dubitatum est, præterquam ab aliquibus Gentilibus, qui divinam providentiam negaverunt, & in quorum persona dicitur Job. 22. Nubes latibulum eius, nec nostræ considerat, & circa cardines calis perambulat. Veletiam ab Atheistis, qui negantes immortalitatem animæ, negaverunt consequenter prædestinationem ad gloriam: de quibus dicitur Sapient. 2. Et nescierunt sacramenta Dei, nec speraverunt mercedem iustitiæ, nec iudicaverunt honorem animarum sanctarum. Veldenique ab aliquibus hæreticis qui infallibilitatem & certitudinem divinæ prædestinationis, cum libertate & contingentia nostrorum actuum conciliare non valentes, aut non volentes, negaverunt homines à Deo prædestinari.

Probatur ergo primò conclusio ex variis Scripturæ testimoniis: dicitur enim ad Romanos 8. Quos prædestinavit, hos & vocavit. Ad Ephel. 1. Prædestinavit nos in adoptionem filiorum Dei, per Iesum Christum Actuum. 23. Crediderunt quotquot erant præordinati ad vitam æternam. Et alibi passim, sub electionis nomine hæc veritas traditur, ratioque Divi Thomæ hic articulo 1. ad hanc formam redacta, illam sualet. Ratio transmissionis creaturæ rationalis in finem vitæ æternæ, prædestinatio appellatur; Athæa ratio existit in Deo ab æterno, cum quidquid in tempore exequitur, ab æterno in sua mente dispositum habeat: Ergo datur prædestinatio in Deo.

Vel aliter (ut à varietate sententiarum circa prædestinationis essentiam pro nunc abstrahamus) potest ratio Divi Thomæ proponi. Quidquid Deus in tempore exequitur, ab æterno in sua mente disponit, & æternâ voluntate decernit, cum nec voluntas ejus aliquid de novo in tempore velle, nec ejus intellectus aliquid de novo intelligere seu disponere possit, ratione immutabilitatis physicæ, vel moralis: de quo Tractatu præcedenti: Sed Deus in tempore plures homines & Angelos ad gloriam transmittit. Ergo hanc transmissionem ab æterno in suo intellectu disposuit, suæque voluntate decrevit: Sed vel in actu intellectus disponente, vel in actu voluntatis decernente, vel in utroque simul, sita est prædestinatio: Ergo illa datur in Deo. Unde Bernardus in Tractatu de libero arbitrio, loquens de providentia Dei, ait quòd illa attingit à fine usque ad finem, hoc est ab ortu creaturæ, usque ad finem destinatum à Creatoro, sive in quem urget natura

A ji

tura

Disp. 3. art. 4.

tura, sive quem accelerat causa, sive quem concedit gratia.

Dico secundò: Conveniens fuit Deum homines prædestinare.

Probatur primò ratione D. Thomæ hic art. 1. Ad divinam providentiam pertinet res in finem ordinare: Sed per prædestinationem creatura intellectualis efficaciter in finem ultimum (claram scilicet Dei visionem) dirigitur, & ordinatur: Ergo illa est Deo conveniens.

7 Confirmatur & magis illustratur hæc ratio. Finis ad quem res creatæ ordinantur est duplex: alter qui est naturæ creatæ proportionatus, quem scilicet res creatæ potest attingere secundum virtutem suæ naturæ; alter qui excedit vires & facultatem naturæ creatæ, scilicet vita æterna, quæ in clara Dei visione consistit. Sicut ergo conveniens est quod Deus generali suâ providentiâ, omnes creaturas in fines eis connaturaliter debitos, efficaciter ordinet & promoveat. Ita etiam infinitæ ejus sapientiæ & bonitati congruit, ut per specialem aliquam providentiam, quæ prædestinatio appellatur, aliquos homines & Angelos, per auxilium gratiæ efficaciter ordinet & transmittat ad æternam beatitudinem. Ad illud enim ad quod non potest aliquid virtute suæ naturæ pervenire, oportet quod ab alio transmittatur, sicut sagitta à sagittante mittitur ad signum: inquit S. Doctor. Unde Vates Regius loquens de electis ait: *Sicut sagitta in manu potentis, ita filii excussorum.* Quibus verbis, sagittis à sagittante excussis, quæ non proprio motu, sed illius impulsu, in scopum feruntur, aptissime prædestinatos comparat: quia cælestis gloria totius naturæ vires superat, altiusque assurgit, ut possit ad eam creatura rationalis pertingere, nisi speciali Dei ordinatione, seu prædestinatione, admodum sagittæ, ad illam transmittatur: juxta illud Isaiæ 49. *Posuit me sicut sagittam electam, in pharetra sua abscondit me.* Cui etiam consonant præclara hæc Augustini verba in Psalm. 119. *Novit Dominus sagittare ad amorem, & non pulchrius sagitta ad amorem, quam qui verè verbò sagittat, imò sagittat cor amantis, ut adjuvet amantem; sagittat, ut faciat amantem.*

2f. 126.

Probatur secundò conclusio Conveniens est quod Deus se communicet creaturis intellectualibus secundum omnes ordines quibus potest illis se communicare, bonum enim est sui diffusivum & communicativum, ut ait Dionysius. Unde sicut Deus in ordine naturæ se communicat omnibus creaturis, eis largiendo esse, vitam, sensum, intelligentiam, omnesque facultates, potentias, & perfectiones connaturaliter debitas; & admodum munificus est, ut etiam in malos divites sit, quibus innumera quotidie bona largitur: *Qui strem locis huius* (inquit Tertullianus) *super iustos & iniustos aequaliter spargit, qui temporum officia, elementorum servitia, totius geniture tributa, dignis simul & indignis patitur occurrere.* Et sicut etiam in ordine gratiæ, dona supernaturalia hominibus distribuit, illisque gratiam sanctificantem & auxiliantem largitur; ita etiam congruum fuit, ut aliquibus creaturis intellectualibus, in ordine gloriæ, per claram suæ essentiae, suorumque attributorum manifestationem, se communicaret: non potest autem se hoc modo communicare, nisi præviâ prædestinatione; quia ut supra cum D. Thoma dicebamus, *ad illud ad quod non potest aliquid virtute suæ naturæ pervenire,*

Libro de patientia.

oportet, quod ab alio transmittatur: Ergo conveniens fuit aliquos homines & Angelos à Deo prædestinari.

Confirmatur: In creatura intellectuali est capacitas perveniendi ad istum finem, ut ostendimus in Tractatu de visione beata: Ergo convenientissimum fuit, ut in illum transmittatur & perduceretur à Deo per auxilium gratiæ.

Addo quod, convenientissimum est, Deum sua attributa pluribus tam hominibus quam Angelis manifestare: Atqui per prædestinationem plurimum manifestantur divina attributa, tum quia finis prædestinationis est clara & inextinguibilis visio Dei ut est in se: tum etiam, quia in directione & transmissione creaturæ intellectualis in vitam æternam, mirum in modum relucet Dei potentia, sapientia, bonitas, misericordia, & justitia, ut constabit ex dicendis in discursu hujus Tractatus: Ergo &c.

§. II.

Solvitur tritum & commune argumentum quod contra prædestinationem fieri solet.

Non inutile forsitan erit diluere hic, & manifestè ostendere, stultam proflus esse illudioriam imperitorum vel pravorum quorundam hominum, in negotio salutis, satis vulgarem rationationem, qui sic de se argumentantur. *Si à Deo prædestinatus sum, salvabor si sum reprobis, damnabor; quocumque ergo modo, sive bene, sive male vixerò, salvabor si sum prædestinatus, & damnabor si reprobus sum.*

Hoc argumento delusus olim quidam Monachus, tempore D. Augustini, à religione detecit, & sicut canis reversus est ad vomitum, ut refert ipsemet S. Doctor libro de dono perseverantiæ cap. 15. Eadem rationatione & discursu moventur hæretici hujus temporis, ut necessitatem bonorum operum, & nostrorum ætuum libertatem excludant. Quare ad illos dirigi possunt lepida hæc Tertulliani verba. *O canes quos foras Apostolus expellit, latrantes in Deum veritatis! hæc sunt argumentorum ossa quæ obroditis.*

Huic igitur argumento cornuto, quod ex parte diaboli est, & quod multarum hæresum origo, fomes, ac seminarium fuit, dicendum est cum Augustino citato, illud à consistenda Dei gratia & prædestinatione non debere deterrere Catholicos: *Sicut* (inquit) *non deterrere à consistenda Dei præsentia, si quis de illa populo sic loquatur, & dicat: sive nunc rectè vivatis, sive non rectè, tales vos eritis postea, quales vos Deus fuerit esse præcivit: vel boni, si bonos, vel mali, si malos &c.*

Cur etiam in aliis negotiis, non pari modo ratiocinantur impii? Cur non dicunt: novit Deus hunc agrum v.g. hoc anno feracem fore, aut sterilem. Si feracem novit, sive à me cultus fuerit, sive non, uberes mihi fructus feret. Si sterilem, ergo talis erit, etiam si ipsum assidue coluerim. Vel prævidit Deus fore me doctum, vel non fore? Si primum, omnino doctus ero, sive studeam, sive non? Si secundum, etiam si nulli parcam labori, & totos impendam dies noctesque in studiis, nihil proficiam. Similiter prævidit Deus te hodie cenaturum, vel non? si pri-